

KÖZÉLET

A lengyel egyetemisták is ott voltak, amikor először fogalmazták meg a forradalom követeléseit

Ez a tartalom archív! A cikkben szereplő információk a megjelenés óta megváltozhattak.

Megjelent: 2016.10.11. 07:57

Szerző: **Tóth Marcell**

A megyei levéltár vezetője úgy látja, számtalan párhuzam tapasztalható a lengyel és a magyar 1956 között. A két eseménysor összekapcsolódik, a forradalmunk kirobbanásában szerepet játszott a szolidaritás a lengyelekkel, majd a magyarok küzdelmeit látva a lengyelek rendeztek gyűjtést a testvéri nép érdekében.

“Indukáló hatása volt a magyar forradalom és szabadságharcra az, hogy 1956 nyarán Poznańban több mint 10 ezren vettek részt abban a tüntetéssorozatban, amelynek szétverése mintegy 100 halálos áldozattal járt. Szerepet játszott a magyar eseményekben a lengyel október is, ez utóbbi eredményeként a sztálinista időszak alatt bebörtönzött *Władysław Gomułka* lett az ország vezetője. A budapestiek szimpátiájuk kifejezéséül felvonultak október 23-án a testvéri nép mellett, maguk is reformokat követelve” – mondta *Biernacki Karol*, Lengyelország tiszteletbeli konzulja és a Csongrád Megyei Levéltár igazgatója, akivel a forradalom 60. évfordulója kapcsán beszélgettünk.

FRIS

Rámutatott, habár bizonyos változások nem egy időben történtek, mégis Lengyelország és Magyarország 1953-at (*Sztálin* halálát) követő fejlődésében felfedezhetők bizonyos azonosságok. Mindkét országban a kommunista párton belül viták, nézeteltérések alakultak ki, s megjelentek azon reformkommunista irányzatok, amelyek képviselték a nemzeti sajátosságokat és értékeket. Párhuzamba állítható *Mansfeld Péter* és *Roman "Romek" Strzałkowski* sorsa, a 13 éves lengyel kisfiú életét 1956 nyarán oltotta ki egy golyó, akiről utcát neveztek le.

A lengyelek sem tagadták, hogy fontos számukra a magyar szabadság. Október közepén Szegeden járt egy lengyel delegáció, körülbelül egy tucatnyi egyetemi hallgató részt vett magyar társaikkal együtt a Magyar Egyetemisták és Főiskolások Szövetségének szegedi egyetem bölcsészkarán, az Auditórium Maximumban tartott gyűlésén, ahol egyetértettek a forradalom alapjául szolgáló 16 ponttal. Pár nappal később Budapestre is követték a lengyel egyetemisták a szegedieket.

Kevesen tudnak arról Karol Biernacki szerint, hogy miként reagált Lengyelország a magyar forradalom eseményeire. Azonnal elindultak a segélyezési akciók, ebben segített az, hogy a budapesti lengyel tudósítók precízen tájékoztatták a hazai közvéleményt, de sokan hallgatták a nyugat-európai rádióadókat is.

A tíz évvel a világháború után még mindig romokban heverő Lengyelországból november 9-ig (akkori árfolyamon) 2 millió dollár segélyt küldtek, a szakszervezetek naponta 1 millió zlotyt gyűjtöttek össze, ezekről a felajánlásokról a lapok is beszámoltak. Október 27. és november 9. között a Lengyel Vöröskereszt 795 liter vért, 415 liter plazmát, 16 500 kg mesterséges vért, 3 tonna élelmiszert, 4 tonna tejport, 4 tonna ablaküveget és sok gyógyszert ajánlott fel a magyaroknak. Minden utcában becsületkasszák álltak: "Segítsük a magyar testvéreket" – olvashatták a dobozokon a járóelők. Sokan vért adtak, beleértve Karol Biernacki édesapját is, aki ekkoriban Alsó-Sziléziában bányász volt, így elmondható: vele azonos vér folyik valahol egy magyarban. Még a kommunisták sem jelentettek kivételt, ismert, hogy több lengyel vajdasági pártbizottságban üléselés előtt testületileg mentek el vért adni a tagok.